

Original Article

DOI: 10.14456/jdl.2023.36

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐม เขต 2

The Strategic Management of Administrators and Student-centered Learning of Schools under Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2

เท็ดศักดิ์ ทองย้อย¹, ประเสริฐ อินทร์รักษ์^{2*}

Therdsak Thongyoi¹, Prasert Intarak^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. เท็ดศักดิ์ ทองย้อย

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Therdsak Thongyoi

Program of Educational

Administration Graduate School,

Silpakorn University, Thailand.

Email: Therdsak_55@hotmail.com

Corresponding Author*

2. รศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assoc.Prof.Dr.Prasert Intarak

Program of Educational

Administration Graduate School,

Silpakorn University, Thailand.

Email: Intarak.prasert@gmail.com

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์; กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Keywords: Strategic Management; Student-Centered Learning

Article history:

Received: 02/07/2023

Revised: 27/07/2023

Accepted: 25/09/2023

Available online: 30/09/2023

How to Cite:

Therdsak, T., & Intarak, P. (2023). The Strategic Management of Administrators and Student-centered Learning of Schools under Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Dhamma for Life*, 29(3), 194-207.

ABSTRACT

The purposes of this research article were to determine 1) the strategic management of administrators under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2) student-centered learning of schools under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2 and 3) the relationship between strategic management and student-centered learning of schools under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 92 schools under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2. The respondents in each school were an administrator/ a person an acting school administrator and a person academic administration/ a person responsible for the quality assurance of educational institutions, totally 184 persons. The instrument was a questionnaire about the strategic management based on the concept of Wheelan and others and student-centered learning based on the concept of the Ministerial Regulation on Educational Quality Assurance B.E. 2561. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product correlation coefficient.

The findings of this research were as follow: 1. The strategic management of administrators under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole, were at a high level. When considering each aspect, it was found that 1 aspect was at the highest level, were as follows; Strategy Implementation. and at the high level in 3 aspects. 2. Student-centered learning of schools under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole, were at a high level. When considering each aspect, it was found that 1 aspect was at the highest level, were as follows; Positive classroom management. and at the high level in 4 aspects. 3. The relationship between strategic management and student-centered learning of schools under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 2, was found positively correlated as a whole, with statistical significance at the .01 level.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 92 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารตามแนวคิดของวิลเลนและคณะ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทนำ

ในสภาวะการณ์ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด รวมทั้งมีการสื่อสารที่มีการกระจายอย่างกว้างขวางและไร้ขีดจำกัด ทำให้ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญ และเร่งการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ประเทศไทยโดยรัฐบาลได้กำหนดให้การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว รวมทั้งมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากลการศึกษาถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพ มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีสรรถนะให้พร้อมรับมือต่อแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น จะเป็นรากฐานที่สำคัญที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าทั้ง

ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและยืดหยุ่นในเวทีโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563: 1) ผู้บริหารระดับสูงในฐานะผู้นำ (Leader) และผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) ในอนาคตขององค์การที่เผชิญกับความท้าทายของสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา จะสามารถนำพาหน่วยงานของเขาให้ผ่านกระแสพลวัตของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หลากหลายและอาจจะแตกต่างกันมาก ซึ่งบางครั้งส่งผลทำให้เกิดปัญหาในลักษณะที่กำกวม มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ มีความไม่แน่นอน มีโครงสร้างไม่ชัดเจน ตลอดจนตอบสนองต่อโอกาส หรือปัญหาขององค์การภายใต้ข้อจำกัด และแรงกดดันของสถานการณ์และระยะเวลา โดยที่การตัดสินใจที่เกิดขึ้นของแต่ละปัญหาจะต้องอาศัย วิจารณ์ญาณในการประมวล การพิจารณา การวิเคราะห์ และการคาดคะเนที่เฝ้ารอบคอบ โดยการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงจะมีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานขององค์การ การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้บริหารต้องสนับสนุนและปฏิบัติ เพื่อให้ธุรกิจของตนอยู่รอดและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต (ภัชชดา สุวรรณนวล, 2559: 1)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

การวางแผนและจัดเตรียมโครงการ โดยการศึกษาลักษณะการบริหารเชิงกลยุทธ์ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ สภาพปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการวิจัย ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอโครงการวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัย โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วจึงนำไปทดสอบใช้ (Try out) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของ

เครื่องมือแล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลการวิจัยซึ่งได้มาจากผลการวิเคราะห์ แปลผล และอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 120 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากประชากรที่เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, no.3 (November 1970, 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 โรงเรียน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกโรงเรียนตามอำเภอที่อยู่ และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) ในการเลือกโรงเรียน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการประเมินผลและการควบคุมตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหาร บุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการกำหนดจุดแข็ง และจุดอ่อนจากการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ประกอบไปด้วย โครงสร้าง วัฒนธรรม ทรัพยากร และสมรรถนะขององค์กร ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก มาวางแผนกำหนดทางเลือกเพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ ตามลำดับ

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาบรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวัง ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารมีการกำหนดกลยุทธ์หรือปรับกลยุทธ์ให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ตามลำดับ

1.3 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด ผู้บริหารมีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกัน ผู้บริหารมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติแต่ละฝ่ายหรือแต่ละคนที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามแผน และผู้บริหารมีการกำหนดขั้นตอน และการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตามลำดับ

1.4 การประเมินผลและการควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข หาทางแก้ไขปัญหา และผู้บริหารมีการเริ่มต้นกระบวนการใหม่อีกครั้งเพื่อพัฒนาในส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ ตามลำดับ

2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ด้านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ด้านใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

2.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสวงหาองค์ความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนสร้างผลงาน/ชิ้นงาน จากกิจกรรมการเรียนรู้ และได้นำเสนอผลงานของตนเอง และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ ตามลำดับ

2.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้ นำเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อการเรียนรู้มาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการและใช้งานเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน ให้เรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการบริหารจัดการชั้นเรียน เน้นการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีความสุขในการเรียน ตามลำดับ

2.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีคู่มือหรือแนวทางการวัดและประเมินผลตามระเบียบการวัดและประเมินผล และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามลำดับ

2.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีการให้คำปรึกษา คำแนะนำชี้แนะ การช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปในลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร พบว่า มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทุกด้าน โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์สูงไปหาลดได้ดังนี้

ด้านตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ด้านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการของผู้บริหารที่มีการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานระยะสั้นระยะยาว การบริหารเชิงกลยุทธ์ได้กลายเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จ เนื่องจากสถานศึกษาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ทำให้ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการที่ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบกับหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ทำให้ผู้บริหารให้ความสำคัญในการวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน เพื่อสร้างแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และนโยบาย อีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนงานและโครงการ รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ช่วยให้ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ และคณะที่ได้กล่าวถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า องค์กรที่มีการบริหารเชิงกลยุทธ์มักจะมีประสิทธิภาพดีกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำ ความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากการดำเนินงานขององค์กรที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร กลยุทธ์ โครงสร้าง และกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลดีต่อประสิทธิภาพขององค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญมากขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสถียรภาพ พบว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารเชิงกลยุทธ์มีอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) ทำให้มีความเข้าใจวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน 2) ทำให้รู้ว่าจะมุ่งเน้นในเรื่องใดบ้างที่มีความสำคัญต่อกลยุทธ์ 3) ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา ร่มโพธิ์ศรี ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งงานวิจัยของ สุภาพร ภิรมย์เมือง ได้ศึกษาการบริหารกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้งานวิจัยของ สุปรียา ชินพะวอ ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ระดับความเหมาะสมองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย พบว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์มีค่ามัธยเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การกำหนดกลยุทธ์ และการประเมินผลและการควบคุม ดังนี้

1.1 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด กำหนดขั้นตอน และการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกัน จัดสรรงบประมาณตามแผนงานและโครงการที่กำหนด ผู้บริหารมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติแต่ละฝ่าย หรือแต่ละคนที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามแผน

มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับวิลเลน และคณะ (Wheelen, al et, 2018) ที่ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตาม

กลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการที่นำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติผ่านการพัฒนาแผนงาน (Programs) งบประมาณ (Budgets) และวิธีปฏิบัติ (Procedures) และขั้นตอนการปฏิบัติงาน กระบวนการนี้อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม โครงสร้างภายในองค์กร หรือระบบการจัดการโดยรวมของทั้งองค์กรเมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงทั้งองค์กรอย่างรุนแรง การวิจัยนี้ได้ทำการศึกษากิจการการจัดการของ Federal Student Aid (FSA) กระทรวงศึกษาธิการที่มีการบริหารงานที่มีความยืดหยุ่น และมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานไปสู่การบริหารจัดการที่เน้นผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จในการบริหารงาน รวมทั้งงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา (2558) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้บริหาร บุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา ประกอบไปด้วย โครงสร้าง วัฒนธรรม ทรัพยากร และสมรรถนะขององค์กร มีการพิจารณาและกำหนดจุดแข็งจุดอ่อนจากการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และยังประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงาน รวมทั้งผลการดำเนินงาน ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมาวางแผนกำหนดทางเลือกเพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ สอดคล้องกับ ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรรถนิกานนท์ ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่าเป็นกระบวนการขั้นแรกของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่สำคัญในการศึกษาการจัดการโดยพิจารณาองค์การในระบบเปิด คือ การให้ความสนใจในสภาพแวดล้อม ความสำคัญในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จะทำให้องค์กรได้รับผลสำเร็จ ในการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่จะเป็นไปได้ที่เหมาะสมที่สุดกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมทั้งวิลเลน และคณะ (Wheelen, et al, 2018) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่าเป็นการตรวจสอบ การประเมิน และส่งข้อมูลที่ได้จากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในไปยังบุคคลากรภายในองค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ ทั้งปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ปัจจัยดังกล่าวจะช่วยในการวิเคราะห์การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ขององค์กร วิธีที่ง่ายที่สุดในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้การวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) SWOT คือ จุดแข็ง (S: Strengths) จุดอ่อน (W: Weaknesses) โอกาส (O: Opportunities) และอุปสรรค (T: Threats) และงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากก็สอดคล้องเช่นเดียวกัน

1.3 การกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาบรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวัง กำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา กำหนดนโยบายเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามกลยุทธ์หรือทางเลือกที่วางแผนไว้ กำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งการปรับกลยุทธ์ให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ ฐานนา ฉินไพศาล ที่ได้กล่าวถึงการกำหนดกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการในการตรวจสอบ วิเคราะห์ และการตัดสินใจที่จะทำให้ได้รับความได้เปรียบในการแข่งขันรวมถึงการกำหนดพันธกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objectives) เป้าหมาย (Goal) และนโยบาย (Policies) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

1.4 การประเมินผลและการควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการประเมินผลและการควบคุม ผู้บริหารมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข หาทางแก้ไขปัญหา เปรียบเทียบผลปฏิบัติงานจริงกับผลปฏิบัติงานที่คาดหวัง รวมทั้งมีการประเมินกลยุทธ์ภายในสถานศึกษา ระบุจุดแข็ง จุดอ่อนในแผนกลยุทธ์ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และผู้บริหารสามารถเริ่มต้นกระบวนการใหม่อีกครั้งเพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์

2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการที่ครูใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถือว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันที่วงการศึกษานำความสนใจและยอมรับว่าสามารถที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด เน้นพัฒนาทักษะทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ

ได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง และสำนักงานทดสอบทางการศึกษา ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล มีการบริหารจัดการเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ โดยสร้างบรรยากาศทางบวกที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ มีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ ได้กล่าวถึงบรรยากาศในห้องเรียนว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน และหมายความรวมถึงนักเรียนมีความสุข รู้สึกอบอุ่นในขณะที่อยู่ในห้องเรียน ความสุขของนักเรียนเป็นสิ่งที่ครูปรารถนาและผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ความสามารถของครู พร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข ดังนั้นบรรยากาศในห้องเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ในบทเรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

2.2 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ เลือกใช้เทคนิคการประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการการเรียนรู้นำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพให้ผลของการประเมินการเรียนรู้ที่ชัดเจน เกิดการยอมรับนำไปพัฒนาต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชารวมทั้งการพัฒนาและต่อยอด สอดคล้องกับ อูไร ชิรัมย์ และคณะ ได้เสนอเทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการประเมินการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้ได้อย่างไร ผู้สอนจำเป็นต้องมีเครื่องมือวัดที่หลากหลาย ใช้เทคนิคการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อตกลงระหว่างผู้สอนและ

ผู้เรียน การตั้งคำถาม การสังเกต การบันทึกการเรียนรู้ การประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะเข้าใจถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างยั่งยืน

2.3 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการความรู้โดยการพูดคุย การสื่อสารจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การถ่ายโอนความรู้ให้ข้อมูลสะท้อนกลับระหว่างผู้บริหารกับครู ครูกับครู ครูกับนักเรียน เกิดการแบ่งปันเป็นวัฒนธรรมร่วมในสถานศึกษา

2.4 ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย ถือได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในยุคปัจจุบันมีความสำคัญ และเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นต้น

2.5 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปลงความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาผนวกรวมกับองค์ความรู้ใหม่ที่สร้างขึ้นด้วยขั้นตอนที่เป็นระบบ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่หลอมรวมความรู้เดิม และประสบการณ์ใหม่เข้าด้วยกันจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยมีครูเป็นที่เลี้ยงและให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในสถานศึกษา ในการตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในสถานศึกษารวมทั้งโลกในยุคปัจจุบันและในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลง ที่เติบโต และเคลื่อนไปอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการเรียนรู้หลายด้าน

ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน การปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น เป็นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยเน้นประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ การดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด มีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในส่วนของมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบรรลุเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การบริหารเชิงกลยุทธ์ได้กลายเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จ เนื่องจากองค์กรต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร ส่งผลให้ผู้บริหารมีวิธีบริหารที่จะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษากิจการการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการประเมินผล และการควบคุม ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุด แสดงว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด กำหนดขั้นตอน และการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการนำกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกัน จัดสรรงบประมาณตามแผนงานและโครงการที่กำหนด ผู้บริหารมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติแต่ละฝ่ายหรือแต่ละคนที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามแผน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนด้านการประเมินผลและการควบคุม มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด

2. จากผลการศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ด้านตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ด้านมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ด้านใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ด้านการบริหาร

จัดการชั้นเรียนเชิงบวกมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารและครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยสร้างบรรยากาศทางบวกที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข บรรยากาศห้องเรียนเชิงบวกช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ส่วนด้านจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง

3. จากผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษามีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยเน้นประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ พร้อมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มินิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ พันธุ์โพคา. (2558). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ฐาปนา ฉินไพศาล. (2560). การจัดการเชิงกลยุทธ์. นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์.
- ทีศนา แคมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาชัย สุขวนิช และพรชัย อรรถนันทน์. (2557). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ภัชลดา สุวรรณวล. (2559). การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic Management. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2562 (IMD 2019). นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.

- สุปรียา ชินพะวอ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพร ภิรมย์เมือง. (2556). การบริหารกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุไร ชีรัมย์ และคณะ. (2563). เทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ 20(1), 93.
- Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan. (1972) Determining Sample Size for Research Activities. Journal for Education and Psychological Measurement, 3, 608.
- Wheelen, Thomas L., David J. Hunger, Alan N. Hoffman, and Charles E. Bamford (2018). Strategic Management and Business Policy Globalization, Innovation and Sustainability, 15th ed. Harlow: Pearson Education Limited.